

24. ČÍSLO / III. ROČNÍK

4,- Kč

11. ČERVEN 1995

PROČ BYL SVATÝ OTEC U NÁS

(PROMLUVA JANA PAVLA II. PŘI GENERÁLNÍ AUDIENCI 24. 5. 1995)

1. Dnes chci věnovat obvyklou středeční katechezi pastorální návštěvě, kterou jsem vykonal od 20.-22. května v Praze, Olomouci, v České republice a ve Skoczówě, Bielsko-Bialé a Żywci v Polsku. Jak je vidět, zdržel jsem se v Čechách a na Moravě a poslední město, odkud jsem odlétal, byla Ostrava na Moravě. Myslím, že se dá pochopit důležitost této cesty ve světle dokumentu „*Tertio millennio adveniente*“.

Zatímco se připravuje jubileum roku 2000, církev se vrací na různé cesty, po kterých Kristus vstoupil do života velké lidské rodiny na různých světadílech a v různých zemích. Jedna z těchto cest do střední Evropy vede tak zvanou Moravskou branou. Křesťanství sem přišlo poměrně brzo a zapustilo kořeny v devátém století u Slovanů Velké Moravy. Právě kníže tohoto státu pozval svatého Cyrila a Metoděje, kteří pocházeli z Byzance, aby hlásali evangelium jeho lidu. Tato evangelizace přinesla především plody na území, na kterém se konala papežská návštěva. Ohniskem návštěvy, kterou jsem mohl vykonal v roce 1990 po pádu komunistického režimu, byl Velehrad na Moravě, na území nynější olomoucké arcidiecéze.

Název Moravská brána je velmi působivý. Připomíná nám především, že Kristus, o němž mluví evangelium, je branou k ovčím (srv. Jan 10.7). Zároveň označuje určitou historickou a zeměpisnou skutečnost. Šíré moravské roviny tvořily ze zeměpisného hlediska úrodné území pro rozvoj lidské civilizace od jihu na sever. Odtud přišlo křesťanství do Polska, podle tradice už v devátém století, a dospělo do jižních území v okolí Krakova a v desátém století, podle historických údajů, do Hnězdna a Poznaně-Hnězdna, jež bylo tehdy hlavním městem Piastovského státu, který se teprve organizoval.

2. Maje na mysli tyto historické odkazy, chtěl bych říci, že hlavním důvodem návštěvy bylo svatořečení blahoslaveného Jana Sarkandera a blahoslavené Zdislavy.

Zdislava je spojena s dějinami církve v Čechách a Jan Sarkander s dějinami církve na Moravě. Zdislava byla manželka a matka rodiny, členka třetího řádu sv. Dominika. Její jméno je známé a dáváno při křtu jak novorozeným osobám, tak děvčátkům. Jde o osobnost, která žije od třináctého století nejen v paměti církve v Čechách, nýbrž i v Polsku a v okolních zemích.

V neděli 21. května byla povýšena k úctě oltářů spolu s **Janem Sarkanderem**, jehož život je spojen přede-

vším s Olomoucí na Moravě. Sarkander se narodil ve Skoczówě v Těšínském Slezsku. A kvůli tomu bylo zařazeno do papežské návštěvy i rodné místo, ležící nyní v Polsku. Jan Sarkander byl farářem v době, ve které křesťanstvo prožívalo drama reformace. Byl uvězněn, protože zůstal věrný katolické církvi, a protestantští vládcové Olomouce ho podrobili krutému mučení. Zásada „*cuius regio, eius religio*“ opravňovala tehdy ty, kteří měli moc - protestanty nebo katolíky - vnutit své náboženství svým poddaným. Ve jménu této zásady došlo v Čechách a na Moravě k tolikerému násilí jak ze strany katolíků, tak protestantů. Jan Sarkander je pouze jedna z obětí této situace.

Znamení Boží prozřetelnosti ukazuje, že dosáhl hrdinské svatosti; bylo tedy spravedlivé, aby byl povýšen k úctě oltářů. A pak bylo to přání církve v Čechách a na Moravě, aby se svatořečení konalo v Olomouci. Přijal jsem tento návrh, protože jsem v tom viděl prozřetelnostní příležitost vyjádřit na zvláště významném místě kritické zhodnocení náboženských válek, které si vyžádaly tolik obětí jak mezi katolíky, tak mezi protestanty. Chtěl bych, aby se tato událost stala pro všechny mocným podnětem k úsilí, aby už nikdy nedošlo k podobným hříchům proti přikázáním křesťanské lásky.

Odpoledne téhož dne po svatořečení se konalo před mariánskou svatyní na Svatém Kopečku setkání s mládeží, které bych rád definoval jako jedno z nejkrásnějších a nejoriginálnějších setkání, jaké jsem kdy měl s mladými. Při té příležitosti jsem chtěl „odevzdat“ mladým modlitbu Otčenáše, téměř jako vytyčení katechumenátu mládeže v té zemi. Vždyť jen Kristus může dát mladým, po čem tolik žízňají, totiž plný a radostný smysl existence. Často je ho nedostatek jako vína na svatbě v Káně Galilejské. A Maria, Ježíšova matka, doprovázela svou duchovní přítomností ono úchvatné setkání, na němž zazněla slova, která pronesla v Káně: „Učiňte, co vám řekne“ (Jan 2,5). Ta slova opakuje i dnes, zvláště je klade na srdce mladým, kteří chtějí autentickým způsobem uskutečnit svůj život.

3. Chci vyjádřit svou vděčnost křesťanskému společenství ve Skoczówě, které dokázalo značné pochopení pro ekumenické úkoly, kterým chtěl posloužit svatořečení Jana Sarkandera. Městečko Skoczów leží v kraji Těšínského Slezska, na území, které donedávna patřilo do katovické diecéze. A právě tato katovická diecéze zároveň

s olomouckou usilovaly o svatořečení Jana Sarkandera. Bylo tedy spravedlivé, abych se první den po svatořečení odebral do Skoczówa a poděkoval Bohu za dar nového světce. Ten - jako mnozí před ním a po něm - se stal prvkem sblížení mezi církvemi a mezi křesťany v Čechách, na Moravě a v Polsku. Velkolepá slavnost ve Skoczówě s hojnou účastí věřících ukázala, jak se dějiny církve hluboko vrývají do dějin národů a států. Slezsko je už po celé tisíciletí pohraničním územím, na němž se stýkaly dvě velké církve, založené právě v roce 1000: krakovská a vratslavská arcidiecéze. Během tohoto tisíciletí rozvíjely cenné evangelizační poslání, majíce jako dva mučedníky svatého Vojtěcha a svatého Stanislava, které polská církev uctívá jako hlavní patrony spolu s Jasnohorskou Madonou.

Pondělní návštěva ve Skoczówě, v Bielsko-Bialé a Żywci vyzdvihla existenci a vitalitu nové diecéze, zřízené před několika lety s úkolem hlásat evangelium v Těšínském Slezsku a podél řeky Soly až k Oswietimi. Je to země zvláště drahá mému srdci, kterou znám velmi dobře, neboť jsem byl v minulosti krakovským metropolitou. Tato návštěva měla tedy zvláštní autobiografický rys. Byla to pro mne velká radost vidět tolik křesťanských společenství, která jsem navštěvoval jako arcibiskup, a obdivovat ony kopce, na kterých jsem dělal dlouhé pochody.

4. Chci poděkovat všem, kteří přispěli k úspěchu této pastorální návštěvy, ať už že mě pozvali, nebo ji pečlivě připravili. Její plody bylo dobře vidět už od prvé etapy v Praze a pak v Olomouci, ve Skoczówě, v Bielsko-Bialé a v Żywci. Kromě velkých liturgických shromáždění spojených se svatořečením svatě Zdislavy a svatého Jana Sarkandera, kde bylo vidět účast tolika věřících, zasluhují vděčnou vzpomínku zároveň se setkáním v modlitbě s obyvatelstvem Čech, ekumenické setkání v Praze a ve Skoczówě. Doufám, že budou pomoci k dalšímu ekumenickému sblížení křesťanů, neboť to je jedna z výzev Velkého jubilea.

Datum roku 2000 je důležitým opěrným bodem nejen pro křesťanství a církev. Je důležité pro Evropu a zvláště v současné době. Po pádu totalitních systémů se stále více snaží stát se velkou Vlastí vlastní (zemí). Kež nám vzpomínka na historickou **Moravskou branou ukáže Krista, který se stal pro nás všechny Branou** na cestě k věčnému životu!

Radio Vaticana

MYŠLENKA NA NEDĚLI

Slovo na neděli
- Slavnost Nejsvětější Trojice

VELIKÉ TAJEMSTVÍ

*Všechno, co má Otec, je mé.
Duch svatý z mého vezme a zvěs-
tuje vám.*

(J 16, 15)

Dnešní slavnost je pro tebe příležitostí k probuzení víry, pokory, vděčnosti a chvály.

Dnes má svátek celá Boží Rodina: Otec, který je nikým nestvořený, od věčnosti do věčnosti existující Bůh, jenž od věčnosti do věčnosti plodí svého Syna, a Otce i Syna od věčnosti do věčnosti spojující Duch, jenž je jejich vzájemnou láskou: ale tito Tři jsou Jeden.

Stojíme před tajemstvím, které nemůžeme proniknout, a přece toto tajemství je klíčem k smyslu veškerého bytí.

Vnitřní život Boží Trojice je nekonečně vznešený a nekonečně dokonalý pravzor a původce všeho bytí, všeho života, veškeré lásky, všeho plození, všech kladných vztahů. Je to nekonečně dokonalý pravzor a původce všeho krásného, ušlechtilého, vznešeného a dobrého.

Tento trojjediný Bůh, v němž je veškerá plnost bytí a dokonalosti, od věčnosti rozhodl, že i tebe obdarí bytím, které bude obrazem a podobstvím jeho božského života. To proto, aby tvé bytí mohl důvěrně spříznit se svým. Prohlásil se za tvého Otce, a tak ses stal jeho dítětem.

Tvým bratrem je jeho od věčnosti plozený a milovaný Syn. Tu propast, která tě od něho dělí, vyplnil Duch svatý, který tě tak uschoptil, abys mohl volat: Abba, Otče!

Trojediný Bůh velmi dobře ví, že toto jeho tajemství nemůžeš pochopit, a proto ti dal dar víry. Ví, že toužíš po tom dojít jistoty, a proto ti dal dar naděje. Abys mohl mít skutečnou a živou účast v jeho božském společenství, dal ti dar lásky.

Pokus se zamyslet nad hloubkou a opravdovostí této vznešené spřízněnosti, která tě pojí s Bohem trojím poutem, ale nermuť se tím, že nechápeš. Nikdo z lidí to nemůže pochopit. Jsme příliš malí, než abychom pronikli do tajemství Božího života. Nauč se chápat s vděčností, že právě tajemství je pro nás velikým darem. Jak malý by to byl Bůh, kterého bychom dokázali ve své omezenosti pochopit.

A přece je tu cesta: jestliže nás stvořil ke svému obrazu, pak tatínkova laskavost a matčina něha, radostnou láskou naplněné společenství bratří a sester ti dávají zážitky a zkušenosti, z nichž můžeš vytušit, jak nekonečně krásný, vznešený a dobrý je ten, který to všechno tvoří ke svému podobenství. Jak politováníhodní jsou pak ti, kteří se zde na zemi nepotkávají s krásou, ušlechtilostí, dobrotou ani láskou. Do jejich srdce nevstoupilo nic, co je pro nás oním odleskem božského bytí a života.

Více než slovy svým vlastním životem a vztahem k bližním buď Boha zjevujeme, nebo tvrdíme, že není.

Možná, že i ty máš více zkušeností smutných nebo i krutých, než těch dobrých a krásných. Aby ti pomohl a přiblížil se ti, učinil Bůh pozemský lidský život, bolest a smrt, prožitek ovoce krutosti a nevděku svou vlastní zkušeností. Tvůj Otec nebeský ví, že máš právo na lásku a lidskou dobrotu, ale omlouvá se ti, že nemůže zabránit těm, kteří tě místo toho týrají svou necitelností a zlobou. Nemohl toho uchránit ani vlastního Syna. Způsob, jakým jej oslavil za jeho poslušnost a pokoru v utrpení, je i pro tebe povzbuzením plným radostné naděje. To zlé, co prožíváš, to není z jeho vůle, čím hůře se ti vede, tím více je tvým otcem i tvou matkou.

I tebe světuje jako své dítě té nejkrásnější, nejslechetnější a nejčistší ze svých dcer, snoubence svého svatého Ducha, kterou dal za Matku svému jedinému Synu, aby tě přijala do něžné a láskyplné péče. Ona tě naučí, jak můžeš místo radosti, kterou ti dluží ti druzí, vyplnit prázdnotu srdce radostí, kterou ty způsobíš svým bližním. Bude v tom i vděčná radost, že se tak můžeš podobat svému nebeskému Otci a zvěstovat světu jeho dobrotu a slávu.

Připrav si trojí dárek pro své božské Příbuzné a jdi jim popřát v doprovodu své Matky. Především však poděkuj za účast ve velikém tajemství a popros, abys byl schopen Trojjediného Boha ustavičně chválit nejen slovy, ale především svým životem.

Bratr Amadeus

POSELSTVÍ KRÁLOVNY MÍRU

Medžugorje 25. 5. 1995

Drahé děti!

Zvu vás, dívky: pomozte mi svými modlitbami přitáhnout co nejvíce srdcí k mému Neposkvrněnému Srdci.

Satan je silný a všemi silami chce stáhnout co nejvíc osob k sobě a k hříchu. Proto čihá, aby jich uchvátil stále více a více.

Prosím vás, dívky, modlete se a pomozte mi, abych já mohla pomoci vám. Jsem vaše matka a miluji vás, a proto si přeji pomáhat vám.

Děkuji vám, že jste přijali mou výzvu!

Mariinými dětmi a Ježíšovými bratry jsme se stali pod křížem. „Nikdo neprožil tak jako Matka Ukřižovaného tajemství kříže, to dojemné setkání transcendentní božské spravedlnosti s láskou... Skrytou účastí na mesiánském úkolu svého Syna byla zcela zvláštním způsobem povolána k tomu, aby lidem přiblížila lásku, kterou přišel on zjevovat. Lásku nejúčinněji patrnou na trpících, chudých, nesvobodných, slepých, porobených a hříšnicích... Právě na této jeho „milosrdné“ lásce prokazující se především při setkání s mravním a fyzickým zlem mělo účast Srdce té, která byla matkou Ukřižovaného a Zmrtvýchvstalého. V ní a s ní se zjevuje milosrdná láska dál v historii Církve a lidstva. Toto zjevení je obzvlášť plodné, poněvadž je založe-

né na mimořádném citu mateřského srdce, na jeho citlivosti a zvláštní schopnosti vycházet vstříc lidem, kteří milosrdnou lásku od matky spíše přijmou. Je to jedno z velkých a životodárných tajemství křesťanství, úzce spojené s tajemstvím Vtělení“ (Dives in misericordia“ in „Znamení doby“ str. 29). „Mariino mateřství v ekonomii milosti trvá nepřetržitě dál: od souhlasu, který s vírou dala při Zvěstování i bez váhání zachovala pod křížem, až do věčného dovršení spásy všech vyvolených. Když byla vzata do nebe, neopustila tento spasitelný úkol, ale nadále nám získává dary věčné spásy svými mnohonasobnými přimluvami. Ve své mateřské lásce se stará o bratry svého Syna, kteří dosud putují na zemi a ocitají se v nebezpečích a nesnázích, ☩

☛ dokud nebudou uvedeni do blažené vlasti“ (Lumen gentium 62).

Náš věk je svědkem této mateřské péče, která se projevuje stále naléhavěji od La Saletty přes Lurdy, Fatimu, Garabandal, Medžugorje i v mnoha dalších projevech, mezi které patří také její slzy, krvavé slzy, které tak zaujaly papeže v Syrakusách, nebo slzy v Akitě, Civittavecchia .... „Člověk má přístup k milosrdné lásce Boží, **pokud se sám nechá změnit tímto duchem lásky k bližnímu...**“ (Dives in mis., Zn. doby 32). Mariina výzva „pomozte mi svými modlitbami“ je potvrzením papežovy výzvy v citované encyklice, která je „nepřetržitou v ý z v o u k vroucí modlitbě“ (tamtéž 35).

Boj Rudého draka s Ženou sluncem oděnou se stupňuje, „neboť ďábel sestoupil k vám s velikým hněvem, protože ví, že už má jen málo času“ (Zj 12, 12). Ježíš sdělil Vassule Rydenové: „...svět ti dal zabloudit, klamal tě, vnutil ti přesvědčení, že patříš jemu. Tak zrádný a klamný je Satan. Dnes se snaží o to, aby přesvědčil mé tvorstvo, že neexistuje. Tak může působit, aniž by se ho kdo bál. Moji tvorové běží jako ovce do pastí, aby je vlk pohltil. To je jeho dnešní plán“ (II. díl, str.38). Lidé zapomínají, co řekl Apoštol: „Budte střízliví a bděte, protože váš protivník ďábel jako řvoucí lev obchází a hledá, koho by mohl zhltnout“ (1 Pt 5,8).

„Když je ohrožena spása bližního, máme být ochotni obětovat pro jeho záchranu třeba i svůj život podle Kristova příkladu“ (NZ 1989, str. 811): „Také my jsme povinni položit život za své bratry“ (1 J 3, 16). Zatím po nás nikdo nežádá tak velké oběti, ale Matka Boží nás volá k modlitbě: volá SOS - jde do tuhého a je třeba zmobilizovat všechny k intenzivní modlitbě. „Modlitbou můžete zabránit válkám...působit na přírodní zákony...Modlitba je působení na Prapříčinu světa, která má v rukou všechny příčiny druhotné... Schází nám láska a víra“...

„Budete-li mít víru jako hořčičné zrno, můžete říci této hoře: Přesuň se odtud tam!, a přesune se; a nic vám nebude nemožné“ (Mt 17,20), zvláště když se modlíme s Matkou Boží, která je „prosící všemohoucnost“, jak už to zpívali naši předkové: „Maria, Matko žádoucí, tys Královna všemohoucí...“

jv

Liturgická čtení v týdnu

Neděle 11. června Nejsvětější trojice	- 1. čt.: Př 8,22-31 Ž: 8,4-5,6-7,8-9 odp.: 2a 2. čt.: Řím 5,1-5 Ev.: Jan 16,12-15
Pondělí 12. června ferie	- 1. čt.: 2Kor 1,1-7 Ž: 33,2-3,4-5,6-7,8-9 odp.: 9a Ev.: Mt 5,1-12
Úterý 13. června památka sv. Antonína z Padovy	- 1. čt.: 2Kor 1,18-22 Ž: 118,129.130.131.132.133.135 odp.: 135a Ev.: Mt 5,13-16
Středa 14. června ferie	- 1. čt.: 2Kor 3,4-11 Ž: 98,5,6,7,8,9 odp.: srv. 9c Ev.: Mt 5,17-19
Čtvrtek 15. června Slavnost Těla a Krve Páně	- 1. čt.: Gn 14,18-20 Ž: 110(109),1,2,3,4 odp.: 4bc 2. čt.: 1Kor 11,23-26 Ev.: Lk 9,11b-17
Pátek 16. června ferie	- 1. čt.: 2Kor 4,7-15 Ž: 115,10-11,15-16,17-18 odp.: 17a Ev.: Mt 5,27-32
Sobota 17. června sob. památka Panny Marie	- 1. čt.: 2Kor 5,14-21 Ž: 102,1-2,3,4,8-9,11-12 odp.: 8a Ev.: Mt 5,33-37

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	11. 6.	12. 6.	13. 6.	14. 6.	15. 6.	16. 6.	17. 6.

Antifona	746	934	1734	964	759	996	1666
Žalm	783	783	783	784	783	784	785

Ranní chvály

Hymnus	746	935	1734	964	759	997	1666
Antifony	747	935	950	965	760	998	1014
Žalmy	813	936	950	965	813	998	1014
Kr. čtení a zpěv	748	938	1735	969	761	1001	1668
Antifona k Zach. kantiku	748	939	1735	969	761	1002	1669
Prosby	748	939	1724	969	761	1002	1655
Záv. modlitba	749	939	1390	970	762	1002	1656

Modlitba během dne:

Hymnus	749	940	954	970	762	1003	1018
Antifony	749	940	955	971	763	1004	1019
Žalmy	818	940	955	971	1265	1004	1019
Krátké čtení	749	943	957	973	763	1006	1021
Záv. modlitba	749	943	957	973	762	1006	1022

Nešpory: SO

Hymnus	742	750	944	1736	755	764	1008	1024
Antifony	743	751	945	960	756	765	1009	1025
Žalmy	743	751	945	960	756	765	1009	1025
Kr. čtení a zpěv	745	753	947	1737	758	767	1011	1027
Ant. ke kant. P. M.	745	753	948	1737	758	767	1011	699
Prosby	745	754	948	1731	758	767	1011	1028
Záv. modlitba	749	749	948	1390	762	762	1012	700

Kompletář	1238	1242	1247	1250	1238	1242	1260	1238
-----------	------	------	------	------	------	------	------	------

Mariánské oázy

SVATÝ HOSTÝN

Nejnavštěvovanější moravskou oázou, mariánským poutním místem, je Svatý Hostýn. Na 736 m vysoké zalesněné hoře se poutní chrám jako bílá holubice rozhlíží po velké části Moravy.

V prehistorických dobách zde bývalo pravěké hradisko, jak dosvědčují valy zachované do dnešních časů. Soudí se, že je obývali Keltové, kteří odešli z našich zemí ve 4. křesťanském století. Když na Moravu v 6. století přišli Slované, našli hradisko prázdné a obsadili je.

Podle prastarého lidového podání sem zavítali sv. Cyril a Metoděj. Na památku zde zanechali obraz Panny Marie a vybědli naše předky, aby stále měli ve veliké úctě Rodičku Boží.

Nadešel rok 1241. Na Moravu se valily tatarské hordy. Zprávy o páchaných ukrutnostech vojska předešly. Lidé, kteří bydleli v blízkosti Hostýna, houfně opustili své domovy, obsadili hradisko a opevnili se v něm proti tatarskému útoku.

Zmocnit se opevněného hradiska se Tatarům nedařilo, a proto se rozhodli Moravy vyhladovět. Obležení se obrátili o pomoc k Matce Boží, a ta je vyslyšela. Pomohla obleženým strašlivou bouří se silnou vichřicí a také tím, že dala vytrysknout pramen vody na hostýnské hoře.

Vichřice rozmetala tatarské stany, blesky bily do tatarského ležení, přivaly vod, valící se za bouře z hostýnské kopce, zatopily tatarský tábor. Mezi Tatary nastal zmatek. Toho využili křesťané: osvěžení vodou z pramene protiútokem dobyli skvělého vítězství a Tatary odehnali.

Bitva se udála ve dnech 10. až 12. května 1241. Po velké porážce u Olomouce 25. června 1241 odtáhli Tataři do Uher, kde se dověděli o smrti vladaře Oktaje v Asii a vrátili se proto zpět do své vlasti.

Naši předkové slíbili, že budou každoročně putovat na hostýnskou horu jako díkučinění za záchranu před Tatary. Slib dodrželi, ba jako viditelný pomník a památník na dosažené vítězství postavili na temeni kopce kapli. Na oltář kaple umístili obraz, který představoval Pannu Marii, jak svým pláštěm přikrývá Moravy. V dolní části obrazu byla vypodobněna hostýnská hora.

O vzniku děkovných poutí na kopec Hostýn nemáme dobové zprávy. První jsou až ze století sedmáctého, ale mluví se v nich výslovně, že ho-

stýnské pouti jsou už 400 let staré. Tak například hovoří zápis v holešovické matrice z roku 1672.

Roku 1620 byl Hostýn v majetku pana Václava Bítovského, protestanta sídlícího v Bystřici pod Hostýnem. Protestanté zavrhuji mariánské poutě. Proto se Bítovský vypravil se svými lidmi na Hostýn, z kaple všechno movité dal vynést a na hranici před kostelíkem spálit.

Už roku 1629 byla kaple obnovena a obdařena jiným obrazem, na kterém je zobrazena na desce z lipového dřeva Panna Maria s Ježíškem v náručí, a ten metá blesky na tatarské ležení.

Kaple nedostačovala, proto ji hrabě Jan Rotal nechal v roce 1658 po obou stranách rozšířit. Jeho manželka Marie z Rotalů dala zhotovit v Německu malířem Eisensteinem obraz s totožnou tematikou, ale Panna Maria s Ježíškem jsou namalováni v barvách a kopec Hostýn s tatarským ležením, do něhož bijí blesky, jsou vytepany ve stříbře. Jan Rotal postavil na Hostýně také kapli nad pramenem a ještě dvě kaple na temeni hory poblíž rozšířené kaple.

Nynější krásný hostýnský chrám dal postavit v letech 1721 - 48 hrabě František Antonín Rotal. Historie nám zachovala popis slavné biskupské konsekrace tohoto hostýnského chrámu, která se konala 27. července 1748.

Na Hostýn přišla strašná pohroma ve formě nařízení císaře Josefa II. z roku 1787. Svatyně byla prohlášena za zbytečnou a bylo nařízeno ji zbořit. Svatohostýnský obraz byl odnesen do Bystřice pod Hostýnem, umístěn v tamním kostele, kde je dodnes. Střechy byly sneseny. Vnitřní zařízení odvezeno. Naštěstí do boření kostelního zdíva se nikdo nedal a tak stála stavba bez střešních téměř 55 let, vystavená rozmarům počasí.

Moravský lid si vynutil na vídeňské vládě povolení, aby hostýnská svatyně byla obnovena. Obnova se dala v letech 1841- 45.

Pro obnovou svatyni byla roku 1844 vytvořena brněnským sochařem Edélem nynější socha Bohorodičky s Jezulátkem v náručí. Ježíšek metá blesky na tatarské ležení pod sochou.

Benedikce obnovené hostýnské svatyně se konala 2. VII. 1845.

Když hostýnský chrám byl celý uvnitř vykrášen, provedl biskup František Bauer novou konsekraci hostýnské poutní svatyně za přítomnosti 100 000 poutníků.

Velkou zásluhu o rozkvět Hos-

týna a hostýnských poutí má olomoucký arcibiskup Dr. Antonín Cyril Stojan, který tomu věnoval své síly od svých kaplanských let až do své smrti. Jeho dílem byla slavná korunovace svatohostýnská, vykonaná 15. srpna roku 1912.

Velikou okrasou hostýnské kopce jsou rázovité, kamenné kaplice křížové cesty, rozmístěné po celém temeni Hostýna. Jejich styl s rozmístěním navrhl architekt Dušan Jurkovič. Křížová cesta byla budována od r. 1900 až do II. světové války. Obrazy křížové cesty jsou vytvořeny z barevných kachlíků a jejich autorem je akademický malíř Jano Koehler. Jen dva jsou zhotoveny ze skleněné mozaiky a jejich autorem je Joža Úprka.

Na Sv. Hostýně byl po mnoho let vydáván měsíčník „Hlasy svatohostýnské“. V každém čísle je uváděno mnoho případů poděkování Panně Marii za vyslyšení prosby.

Sv. Hostýn je nejnavštěvovanějším moravským mariánským poutním místem. Proto se s oblibou říkávalo, že Sv. Hostýn jsou „Moravské Lurdy“.

O žádném mariánském poutním místě v naší vlasti nebylo napsáno tolik básní, jako o Sv. Hostýnu.

R. 1982 papež Jan Pavel II. jmenoval hostýnskou poutní svatyni „MENŠÍ BAZILIKOU“ („Basilika minor“).

P. Oldřich

NEVÝSLOVNÉ TAJEMSTVÍ NEZNÁMÉHO BOHA

Je zcela přirozené, že všechno to, co poznáváme, zpřístupňujeme si tím, že používáme představ, které jsou blízké našim smyslům, především zraku. Ze tří božských osob je nám nejbližší Syn Boží Ježíš Kristus, který přijal naši přirozenost a stal se nám tak přístupným a blízkým. Boha Otce nikdy nikdo neviděl, ale vzpomínky z dětství a ikonografie nám jej často představují jako velebného kmeta, který trůní někde v nedostupné výši. Nejméně známá a pochopitelná je pro nás třetí božská Osoba - Duch svatý. A přece je to právě on, který je nám nejbližší, neboť *v něm žijeme, pohybujeme se a jsme.*

Víme, že všechno to, čím jsme, jsme z Boží milosti. Je to opět sklon naší představivosti chápat milost jako něco, co nám Bůh dává, ale co není totožné s Bohem. Ale ve skutečnosti milost je Bůh sám a je to právě onen skrytý Bůh, Bůh lásky - Duch svatý, který je v nás přítomen zcela osobně svým milostným působením.

Ani Ježíš Kristus jako Bůh a člověk nejednal ze své vůle, ale byl naplněn a veden Duchem svatým (srov. Mt 1, 12, Lk 1, 17, Mt 12, 28). I činnost apoštolů je prostoupena působením Ducha svatého (srov. J 15, 27, Sk 8, 29-39).

Nám pak *Bůh poslal do srdce Ducha svého Syna, který volá Abba, Tatínku. Proto už nejsi služebník, ale syn* (Gal 4, 6n).

Boží synovství je ovšem nerozlučně spjato s Božím bratrstvím všech těch, kdo jsou Božími dětmi. Proto může sv. Pavel napsat: *Plody Ducha jsou láska, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, skromnost, zdrženlivost* (Gal 5, 22n). To jsou totiž ctnosti, které poznáváme a prožíváme jediné v bratrském společenství.

Všechno to, co nás uchvacuje na Ježíši Kristu, je ovocem Ducha svatého. Ale i všechno to, co obdivujeme a uctíváme na Ježíšově Matce Panně Marii, je výsledkem skutečnosti, že byla plná Ducha svatého, který si ji upravil za svůj stánek. Tito dva se dali dokonale vést Božím Duchem, který je přítomen i v nás, aby vedl také naše myšlení a naše skutky. Každý světec či světice je neopakovatelným a jedinečným dílem tohoto Věčného Umělce.

Ten neznámý skrytý Bůh si tedy zaslouží, abychom s ním byli stále v nejdůvěrnějším osobním styku. Duch svatý není v nás nějakou neosobní energií, nýbrž bytostnou přítomností živého Boha, a tak nás uvádí do stavu nejvyšší možné spřízněnosti s nebeským Otcem, která je v duchovním smyslu mnohem vyšší a důvěrnější než přirozená spřízněnost rodičů a dětí. Je to stav, který naplňuje závistí a nenávisťí odvěkého Odpůrce, který se z rodiny Boží dobrovolně a vědomě sám vyloučil. Jeho nejvyšším zájmem je bořit a mařit tento vztah všem těm, jimž jej Bůh láskyplně nabízí.

Duchu svatý, dýchej ve mně, abych myslel na to, co je svaté
Duchu svatý, povzbuzuj mne, abych konal to, co je svaté
Duchu svatý, lákej mne, abych miloval to, co je svaté
Duchu svatý, posiluj mne, abych hájil to, co je svaté
Duchu svatý, chraň mne, abych nikdy neztratil to, co je svaté

Sv. Augustin

Čeho je schopen člověk, který se uzavírá vedení Ducha svatého a místo toho vede sám sebe, vidíme dostatečně názorně kolem sebe: *smilstvo, nečistota, chlípnost, modloslužba, čarodějství; nepřítelství, sváry, revnivost, zlosti, hádky, různice, roztržky, závist, vraždy, opilství, nestřídmost...* (Gal 5, 19-21).

Letnice, to není jen připomínka mimořádné události, která padesát dní po Kristově zmrtvýchvstání dala vznik církvi. Letnice jsou opakovanou připomínkou přítomnosti Ducha svatého v nás. Nabádají nás, abychom upřeli svou pozornost k našemu stálému Hostu, který je Silou, Zdravím, Útěchou, Poznáním, Láskou, a to navzdory všem módním trendům pyšného sebevědomí, sebeuspokojení, nezávislosti a autonomie, které nás ve skutečnosti vykořeňují z bytostného spojení s živým Bohem. Letnice nás vedou k obnově našeho osobního kontaktu s Duchem svatým, abychom otevřeli náš rozum, naši vůli i naše srdce bezvýhradně jeho mocnému působení. Jeho účinky mohou být tím větší, čím menšími se staneme my sami, čím více a opravdověji se poddáme té skutečnosti, že jsme Božími **dětmi**.

To je právě tajemství „malých duší“, po kterých Bůh tak touží, duší, které se dávají pokorně vést Duchem svatým. To je tajemství, které nám odhaluje Terezie z Lisieux i Consoleta Bétrone. To je tajemství, které je spojeno s tou kratičkou sebeobětující-

cí větou: **„Ježíši, Maria, miluji vás, zachraňte duše!“** Je v ní obsažena obnova lásky k Bohu i k bratřím, spojená s důvěrou ve vedení Ducha svatého i s ochotou k sebeobětování vlastního já, které svádí na scestí. Tato vzácná a moudrá střelná modlitba se dovolává Ježíše a Marie, kteří bezvýhradně žili milostí Ducha svatého. Modlitbička, která přes svou stručnost účinně vybízí k soucitu a oběti, aby se dostalo milosti těm nejpotřebnějším. Opakování těchto šesti slov dokáže jako drahokamy vzdobit i tu nejšedivější každodenní všednost a prázdnotu nudy a změnit ji v dar, který se líbí Bohu. Tento kratičkový povzdech

má sílu přetavit antipatii a netrpělivou nevráživost v laskavé a úsměvné odpuštění. Činí nás vnímavými pro hlas božského Hosta, který nás laskavě vede, aniž nás znásilňuje,

dává nám **moudrost**, abychom rozeznávali pravé poklady, dává nám **rozum** k poznání správné cesty, dává nám **radu** v každé situaci, dává nám sílu k malým i velkým krokům, učí nás **umění** přijímat s radostí i protiivenství a utrpení, vede nás ke **zbožnosti**, která nás naplňuje dětinnou vděčností a pokornou **bázní** před naším nebeským Tatínkem. Láska božské Lásky nabízí každému křesťanu v jakémkoliv postavení možnost *žít v upřímné svatosti dané od Boha, nikoliv v pozemské moudrosti, nýbrž v milosti Boží... On sám nás poznamenal a dal nám do srdce Ducha jako záruku* (2 Kor 1, 12, 22).

Ten, kdo tak tiše čeká v tvém srdci, je ve skutečnosti živý Pramen plný síly, Oheň nevýslovného žáru, Vichr, který zahání nepřátele, všestravující Láska, s níž se přesto můžeš laskat a důvěrně hovořit jak dítě s maminkou. Jak nevýslovné je to tajemství, které dokáže nekonečného Boha vměstnat do naší ubohé lidské omezenosti! Čím tedy je pro nás všechno to, co nás dosud tak neobytně obklopovalo a spoutávalo, mámě-li ve svém srdci tak nevýslovný Poklad? Čím lépe to budeme prožívat a chápat, tím více nás bude naplňovat lítost, že je stále tolik těch, kteří o Ném nic neví.

Ježíši, Maria, miluji vás, zachraňte je!

Václav Uherský

AMERICKÝ TISK O KATOLICKÉ CÍRKVI

NEJEN SEX A POTRATY

Největší americký týdeník Los Angeles Times nelítostně kritizuje americké sdělovací prostředky za zaujatou a falešnou prezentaci Jana Pavla II a jeho učení. V obšírném článku, který vyšel o velikonočním pondělí, tvrdí autor David Shaw, že neznalost náboženských záležitostí a honba za senzací mají za následek, že obraz papeže v amerických médiích je žalostnou karikaturou.

Encyklika Veritatis splendor, která byla vydána již před rokem a půl, je všeobecně považována za nejvýznamnější dokument pontifikátu Jana Pavla II., dokonce závažnější, než nedávno vydaná encyklika „Evangelium vitae“. Práce na encyklice Veritatis splendor trvala šest let. Tento dokument o 176 stranách je fundovaným a přesně zdůvodněným odsouzením morálního relativismu a situační etiky. Mimo jiné v něm papež zdůvodňuje nezbytnost přijmout zásadu, že určité skutky jsou zlé za všech situací a nemohou být omluveny žádnými polehčujícími okolnostmi.

Již před vydáním encykliky se soustředily spekulace světových médií na restriktce v sexuální oblasti, které měly být údajně v encyklice obsaženy. Rovněž po jejím vydání se většina sdělovacích prostředků rozepsala o domnělém nátlaku na sexuální oblast. Ve skutečnosti Veritatis splendor věnuje dodržování zásad v oblasti sexu jen jednu kapitolu a otázky kontroly porodnosti se dotýká jen na dvou místech, a to spíše mimochodem. Proč tedy večerní deník síti ABC věnoval většinu relace o této encyklice sexuálními otázkám? Proč deník „Boston Globe“ se soustřeďuje hlavně na otázky kontroly porodnosti? Proč publicista „Washington Post“ odbyl „Veritatis splendor“ tvrzením, že je to „179 stran napomenutí,

aby katolíci nepoužívali prezervativ“?

Nejzřejmější odpověď na tyto otázky je v zjištění, že sex je atraktivním a vyhledávaným zbožím. Novináři dobře vědí, že redaktoři, diváci a čtenáři tisku se snáze zaměří na text nebo program, který se týká sexu, než na hlubší analýzu vědecky podložených a obtížných textů současného papeže. Ale podle autorova názoru je to jen jedna z příčin. Americké sdělovací prostředky se vyznačují i jinými strukturálními vlastnostmi, které vedou k znehodnocování nejen u encykliky Veritatis splendor, ale i u postavy a poslání Jana Pavla II. K nim patří: honba za senzací a konflikty, neznalost problematiky náboženské vůbec a katolické zvláště, a konečně nepřátelský postoj vůči náboženství a církvi.

V článku v „Los Angeles Times“ je citován znalec náboženské tematiky listu „New York Times“ Peter Steifels, který dodává, že americké sdělovací prostředky kladou důraz na záležitosti, které podle jejich mínění nejlépe ovládají, tedy především na sex a politiku, a to zcela bez ohledu na skutečné souvislosti. Proto zařazují delikátní úvahy papežovy do kategorií, které jsou sice snadno přehledné, ale zcela neadekvátní, jako je liberalismus kontra konzervatismus, tradicionalismus kontra modernismus, autoritářství proti obraně svobody. Steifels i jiní publicisté upozorňují, že způsob, jakým je představen Jan Pavel II., je ovlivněn historicky podmíněným a hluboce zakořeněným nepřátelstvím vůči americkému katolicismu a také sklonem novinářů ztotožňovat se s disidenty, kteří jsou papežovými apriorními protivníky v takových záležitostech jako jsou právo na potrat či kněžská svěcení žen. Liberálně-pokrokový postoj většiny novinářského prostředí v USA je empiricky potvrzenou

skutečností. Kenneth Woodward z deníku „Newsweek“ tvrdí, že pohledy mnoha novinářů na výše uvedené otázky se nesporně zrcadlí ve způsobu, jakým média prezentují dnešního papeže.

„Los Angeles Times“ uvádí pak dlouhý seznam papežových zásluh, o kterých se v USA vůbec nepíše, počínaje zásluhami na pádu komunismu ve Východní Evropě až po jeho dílo jako filozofa, teologa a morálního vůdce, jehož vliv daleko přesahuje katolickou církev, přičemž tvrdí, že osobnost a dílo současného papeže jsou v USA hodnoceny zcela nedostatečně, a to ještě s nepřátelským zaujetím. Pokud se objevují výjimky, pak jsou ve výrazné menšině, píše David Shaw.

Tiskový mluvčí Svatého stolce Joaquin Navarro Valls je toho názoru, že současné sdělovací prostředky vzhledem ke svému charakteru a institucionálnímu složení nejsou pravděpodobně vůbec schopny pravdivě informovat o katolické církvi.

V tomto názoru není nijak osamocněný. Tim Ruten z Los Angeles Times napsal: „Americký tisk je antiintelektuální a krajně materialistický. Katolická církev je naopak proniknuta myšlenkou, že ideje mají skutečný význam v lidském životě a je hluboce protimaterialistická. Americký tisk se zajímá pouze o dva aspekty katolické církve: kostýmová představení a vztah k sexu. Pokud se nějaká záležitost netýká některé z těchto otázek, nemáme zájem“.

Poznámka překladatele:

Že by nápadná podobnost mezi situací v USA a v ČR byla čistě náhodná?

*Z Gość Niedzielny 19/95
přeložil Lubomír Štula*

MODLÍME SE SE SV. OTCEM

Všeobecný úmysl papežského díla Apoštolátu modlitby v červnu: *At' nemocní prožívají své spojení s tajemstvím Kristova kříže a zmrtvýchvstání.*

Vzpomínáte si, kdy jste naposled navštívili někoho nemocného? Mluvíli jste s ním o počasí nebo že se

brzy uzdraví, nebo jste mu také řekli, aby se spojoval s Kristem na kříži a Zmrtvýchvstalým? Napadlo vás, že je to vaší povinností jako křesťana? Přemýšleli jste někdy o tom, jakým způsobem jsou nemocní spojeni s Kristem?

Jan Pavel II. má nemocné rád

a obrací se na ně při každé příležitosti. Myslíl na ně i v den svého zvolení za papeže. Při vzpomínce na ten den řekl: „Jak mohou tito nevyčísitelně nemocní ve své slabosti a dlouhém umírání - lidsky řečeno - přijmout svůj osud? Mnozí jsou si pomalu vědomi, že i utrpení je přednostní“

○ povolání k tajemství Krista a církve. Žijí ze slov apoštola Pavla: „Doplňuji na svém těle to, co ještě schází k utrpení Kristovu“ (Kol 1-24)... Více než jednou jsem si uvědomil, že to, co by se mohlo zdát jako nevyhnutelné, není slepý osud, nýbrž spíše **znamení vyvolení a povolání**. Zde tkví pramen pokoje a radosti, kterou zakusí člověk, když odhalí smysl svého života, svou identitu, to znamená jméno, kterým ho Bůh volá. I utrpení je přednostní povolání k tajemství Krista a církve. I ono má v dějinách spásy smysl - a někdy rozhodující. Ve mši sv. a na kříži Ježíš nepracuje, nekáže, nýbrž trpí a obětuje se, a tím zachraňuje duše. Jestliže trpíš, ponoř svou bolest do bolesti Kristovy. To je tvá mše.

Snad si někteří vzpomínáte na autobiografickou knížku francouzské malířky Denisy Legrix. Když se narodila, rodiče se zhrozili, když se dívali na pahýly, které mělo dítě místo rukou a nohou. Na otázku, co si s ní počnou, odpověděla její matka: „Budeme ji mít rádi jako ostatní děti.“ Stala se z ní slavná malířka a ze svých příjmů si koupila dům a zpříjemnila stáří svému otci a své osleplé matce. Její zbožnost se lišila od obvyklé formy zbožnosti. Lidé jí říkali, že Bůh jí chce prokázat dobro a ukázat jí svou zvláštní lásku, když dopustil, aby přišla na svět zmrzačená. Ona říká, že věří a dětinně důvěřuje Bohu, který ji nerozmazlil a pověřil různými úkoly. Posluchači jejích přednášek se od ní učí, jak se vyrovnávat s vlastním utrpením i jak se starat o postižené děti a dospělé. „Neodděluje zmrzačené děti od zdravých,“ říká, „neskrývejte je, jako byste se za ně styděli. Nevštěpujte jim pocit, že jsou politováníhodné nebo méněcenné.“ Hlásá optimismus a statečnost i těm, kteří mají tělo sice zdravé, ale jsou slabí v životním boji a zaleknou se každé těžkosti.“

Když přijdete na velehradský hřbitov, najdete si tam hrob Vilmy Justové. Je to také jedna z vyvolených duší. Zemřela 4. 10. 1947. Když se jednou ještě jako dítě ohnu-la, píchlo ji v zádech a museli ji odnést. Tím začala její kalvárie a cesta ke slavnému vzkříšení.

Bylo podezření na malý nádor na míše. Stav se pomalu zlepšoval, lékaři však mysleli, že operace uspíší uzdravení. Operovali ji. Přitom se zjistilo, že to nebyl nádor, ale jen sražená krev v míše. Už se pomalu vstřebávala a sama by se vstřebala. Při operaci došlo však k porušení nervu a celá spodní část těla navždy ochrnula. „Z kliniky... mě odvezli do nemocnice Pod Petřínem. Nechtěla jsem tam jít, protože jsem slyšela, že tam jsou řeholní sestry a já jsem byla dosud nepokřtěná. Maminka mi totiž zemřela, když jsem měla dva roky,

a tatínek byl nevěřící. Měla jsem ho moc ráda. Situace v nemocnici nebyla za války nijak růžová. Bylo nás i dvacet na pokoji, děti i staří lidé, každý den tu někdo umíral. A právě tady jsem prožila jedny z nejkrásnějších Vánoc, poprvé v křesťanském duchu. Poprvé jsem se z koled dovídala o Kristu. Jednu ze sester jsem si zvláště oblíbila. Abych ji mohla u sebe co nejdéle zdržet, rozházela jsem si něco schválně na stolku a jednou jsem jí to řekla přímo, že bych ráda věděla něco o Kristu Pánu, že bych chtěla být pokřtěna. Nešlo to tak rychle, musel mě někdo připravit.

Tu se nabídla další sestra. A tak jsem o Velikonocích r. 1943 mohla přijmout svátost křtu a poprvé Tělo Páně. Znamenalo to v mém životě naprostý obrat. Mé setkání s Kristem bylo v té době plné naděje, neboť jsem doufala, že i na mně projeví svou moc. Když mne pak přivezli k otci, který se o mne s tetou staral, mohl ke mně docházet kněz s Nejsvětější svátostí. Děvčata, která mě dříve znala, se mi vysmívala: „Ty ses tam zbláznila!“ Ale já jsem v té době přímo cítila sílu ze spojení s Kristem. Byl to pro mne silný úder, když mi bez obalu řekli, že už nikdy nebudu chodit. Trvalo to několik let, než jsem se z toho dostala. Plných šest let jsem ležela bezmocně doma a nevěděla jsem už ani, jak vypadá nebe a příroda. Po šesti letech jsem mohla konečně ven na sluníčko...“

Pak přišly další nemoci, putování z nemocnice do nemocnice, z ústavu do ústavu. Poslední její zastávkou se stává Vincentinum v Praze a pak na Velehradě. S vozíčkem, s nímž vrostla, se dostala dvakrát i do Lurd. Proč tam jela? Šla prosit o uzdravení? - Sama říká: „V té době jsem už neprosila o uzdravení, odmítla jsem i všechny koupele. Chtěla jsem si vyprosit sílu, abych to poslání, které mi Bůh dal, vždycky unesla. A tam se mi dostalo poznání i síly, a to bylo velké ovoce mé pouti do Lurd.“

K dokreslení několik citátů z dopisů. „Abych se vám přiznala, sama žasnu, co Boží milost dokáže, jaká je to moc a síla, která učí milovat utrpení - cítit se právě v tomto postavení šťastná. A chce to jen tak málo, poctivě a skutečně milovat Ježíše, chtít mu ve všem patřit. Nejsme nikdy sami a jeho láska nám pomáhá, ať jsme v sebetěžších situacích. Já bych s nikým neměnila“ (24. 10. 1970).

„Přála bych si, abych zase mohla sedět, těch 18 týdnů bylo trochu moc tvrdých. Ale zase jsem si uvědomila mnoho jiných věcí, že člověk musí nutně projít všemi fázemi křížové cesty, prožít i všechny odstíny Ježíšova utrpení, aby pochopil, jaká to byla láska, která ho vedla na kříž za spásu světa... Chci říci, že člověk je nakonec přemožen a musí říci své

Ano k souhlasu s Boží vůlí, chtít, co chce On a vidět v něm svou lásku, svůj cíl, všechno to životodárné. A s touto láskou se pak vracet do normálního života mezi lidmi, dávat se, usmívat se, podávat ruku druhým.“ (30. 10. 1971)

„Chtěla bych vám říci, že jsem ráda, že patřím Pánu a že bych si přála mít ho ráda stále více, protože s láskou roste i pochopení pro to, co posílá do cesty. Ten kříž pak není křížem, ale radostí“ (18. 3. 1974).

„Člověk potřebuje aspoň někdy setkání s někým, s kým si rozumí. Snad asi také proto nám Pán dává důrazně najevo své přání, abychom se navzájem milovali, abychom tvořili takové společenství lásky, které by nás činilo nejen šťastnými, ale přitahovalo také druhé“ (8. 3. 1972 - Světlo č. 37/1994).

K misijnímu úmyslu, aby „věřící konkrétními kroky přispívali svou pomocí k problému AIDS“:

Je všeobecně známé, že světem se nezadržitelně šíří onemocnění AIDS. I v našich zemích jsou již osoby s klinickými příznaky a přibývá jich. Ke dni 31. 1. 1994 bylo u nás 174 případů s klinickými projevy (20 žen a 154 mužů). Z toho ve fázi AIDS 46, zemřelo 28.

Statistiky Světové zdravotnické organizace - WHO - jsou alarmující. Podle nich bylo na konci r. 1993 na světě patnáct milionů postižených virem HIV, z toho 1 milion dětí. Klinické projevy jsou již u více než 3 milionů. Podle předpokladů WHO bude r. 2000 - tedy za 5 let - na světě 40-50 milionů takto postižených lidí, z toho 10-15 milionů klinických případů. Tragickým následkem jsou sirotci po rodičích, kteří na tuto nemoc již zemřeli. R. 2000 bude takových dětí 5-10 milionů, ze kterých mnohé budou nakaženy svou nemocnou matkou.

Světová zdravotnická organizace dále uvádí, že 67 % těchto případů se nachází v Africe, 25 % na americkém kontinentu, z toho v USA 13 %, 5 % v Evropě a 3 % v Asii a Oceánii. Když prováděli testování v Ugandě, zjistilo se, že 25-30 % testovaných osob bylo séropozitivních. Odhaduje se, že na světě se denně nakazí virem HIV asi 5 tisíc osob včetně dětí (tj. do konce roku přes milion dětí!).

Způsoby přenosu viru HIV:

1) Neotestovaná krev. U nitrožilních narkomanů používáním stejného „nádobička“ více lidmi.

2) Přenos z matky na plod. Ukazuje se, že se to týká jenom 25 % dětí takto nakažených matek.

3) Nejspolehlivější způsob přenosu je pohlavní styk. U nás tvoří zatím nadpoloviční většinu nakažených homosexuálové, ale začíná přibývat

i lidí, kteří se nakazili normálním heterosexuálním stykem.

Jaká je reakce, když někdo zjistí, že je HIV pozitivní? Různá. Některí se pokoušejí o sebevraždu nebo o ní uvažují. Dostaví se pocity osamění a opuštění. Najednou se objeví motiv smrti, která se velice rychle blíží. Františkán MUDr. Karel Rozehnal, který pomáhá postiženým AIDS, říká v interview pro AD (94/4): „Jeden z nich mi řekl: „Až díky své HIV pozitivitě jsem poznal, jak jsem měl žít, ještě když jsem byl zdravý.“ Řada lidí později dospěje do stavu vyrovnání, smíří se se svojí pozitivitou a začne znova budovat svůj život. Některí reagují opačně. Žít a užít a je jedno, jestli někoho nakazí nebo ne. Nezodpovědnost, snaha pomstít se, agresivita. Často je tento jev vyvolán tím, že jsou zahráni na okraj společnosti. Jev má i sociální dimenzi, protože zasahuje lidi v nejproduktivnějším věku. I u nás tento problém časem vyvstane. Církev by měla hrát v této oblasti velkou roli. Postižení jsou často terčem agrese. Bojí se skinů, bojí se i malého českého člověka. „U nás se rozvíjí společnost AIDS-pomoc, která udělala obrovské dílo - otevřela klub, připravuje azylový dům. Zrovna před měsícem se klub musel vystěhovat, protože nájemníci z domu proti němu protestovali, jen co se o něm dověděli.“

Proč je důležité o AIDS mluvit?

1) I křesťan musí o této nemoci vědět, protože je také ohrožený. Sexuální život některých pokřtěných se bohužel příliš neliší od nevěřících. Měli by chránit sebe i ostatní.

2) Aby se k těmto svým bratřím a

sestrám choval tak, jak by to dělal Kristus.

Prevence:

1) Nejlépe je chráněn ten, kdo se s nikým pohlavně nestýká. Tuto abstinenci jako celoživotní stav však volí jen málo lidí.

2) Trvalá partnerská věrnost v manželství.

Jako ochranu uvádět kondom je trestuhodná lež, na které vydělávají koncerny: jak jsme už psali, materiál kondomu má mikroskopické póry, které propouštějí virus této choroby.

Postižení chorobou AIDS jsou obzvláště odkázáni na pomoc rodiny, církví a státních zařízení. Jejich hlavním úkolem je pomáhat nemocným překonávat strach, hněv, zoufalství, odmítání, touhu po pomstě. Pomáhají jim, aby se přizpůsobili novému životnímu stavu, aby pracovali, pokud jen mohou, aby se starali o budoucnost rodiny, aby chránili své partnery a rodinu, pokud ještě nejsou nakaženi. Nemocní, kteří objeví viru, očekávají v poslední fázi života smrt s odvahou, posilovanou vírou jejich rodiny a věřícího společenství.

Vědomí, že konec bude bolestný se zatemněním jasné mysli, vrhá stín, který může prozářit jen paprsek víry.

K národnímu úmyslu: aby na přímluvu Jana Sarkandra rostl v našich kněžích duch modlitby, věrnosti a obětavosti.

Kdosi jednou řekl, že i nepřátelé pracují pro Boží plány, i když se zdá, že jdou opačným směrem. Tento postřeh se dá beze zbytku aplikovat na případ mučedníka Jana Sarkandra.

I kdyby se katolíci roztrhali, nedokázali by vzbudit takový zájem o jeho svatořečení a osobu, jako to udělali ti, kteří o to nejméně stojí, totiž novináři a teologové z nekatolických kruhů.

Jako i při jiných teologických a exegetických otázkách, tak i zde otázky a námítky jen osvětlují problém, vyčišťují obzor od nánosů usedlin, prachu a předsudků. Takže těm, kdo se o to přičinili, ať už v Telegrafu nebo jinde, musíme být vlastně vděční.

Pokud si vzpomínám, žádná význačná církevní osoba nebo teolog nevyužívali této příležitosti k útokům na Janovy učitele ani na jejich náboženské vyznání. Také nebylo nikde vzpomenu, že na Sv. Hostýně po levé straně hlavního oltáře je obraz Panny Marie, jak pod svým pláštěm schovává křesťany, kteří se k ní utíkají o ochranu. Je to kopie prastarého obrazu, který byl v hostýnském kostelíku do r. 1620 (rok umučení Jana Sarkandra) a který dal spálit Václav Bítovský, pán na Bystřici a Prusinovicích. On byl také ve vyšetřovací komisi v případě Jana Sarkandra. Předsedal soudu při výslechu 13. února 1620 večer. Byl to už druhý výslech téhož dne a použil při něm útrpného práva a nařídil Sarkandra natáhnout na skřípec.

Boží cesty a úradky jsou nevyzpytatelné a i nepřátelé pro ně pracují, i když se zdá, že jdou opačným směrem.

J. Holas SJ

SV. ANTONÍN Z PADOVY - SVÁTEK 13. ČERVNA

K sv. Antonínovi se obracejí lidé často jako k pomocníkovi při hledání ztracených věcí. Také se často znázorňuje s Dítětem Ježíšem na ruce - připomíná se tím událost, kdy v Châteauneuf rozmlouval s malým Ježíšem. Po tomto zážitku napsal sv. Antonín pln inspirace: „Svaté Srdce je zdrojem nadpřirozeného života, zlatý oltář, který plane ve dne v noci na věky, kadidlo, které vydává oblaka vůně k nebi a obaluje jimi zemi.“ Také se ze života svatého Antonína připomíná, jak kázal rybám, protože lidé toho kraje byli hlouzí k Božímu slovu. Už méně se ví, že byl potomkem prvního frankého krále Jeruzaléma - Godfreye de Bouillon. I po matce byl z královského rodu. Patřil mezi svätce nezátížené problémovým mládím. Už od počátku byl zbožným a čistým chlapcem. Ačkoliv mohl dosáhnout skvělé pozemské kariéry, již v 15 letech se obrací zády ke světu a vstupuje do augustiniánského řádu, kde získal skvělé teologické vzdělání a hluboké duchovní základy. V tomto řádu strávil o něco déle než u františkánů, kam odešel.

Je to poněkud neobvyklé u světce, že přestoupí z jednoho řádu do druhého. Proč se tak stalo? Chtěl se stát mučedníkem a setkal se s bratry františkány na jejich cestě do Maroka, kde je mohamedáni umučili. Když se to dozvěděl sv. Antonín, zvolal: „Kéž by mi Nejvyšší umožnil, abych byl s ním spojen v jejich slavném utrpení! Kéž bych také směl být pronásledován kvůli víře - abych směl nastavit svůj krk katům!“

Vstupuje k františkánům. Před obláčkou říká: „Z celé duše toužím obléknout hábit vašeho řádu, jsem tak připraven učinit s jednou podmínkou, že mě pošlete k Saracénům po oblečení kajícího roucha, takže si budu moci zasloužit účast na oběti vašich svatých mučedníků.“

Odešel s druhým bratrem do Afriky najít mučednickou korunu, tam ale hned onemocněl a představení ho povolali zpět. Loď ztroskotala a ocitli se na Sicílii. Odtud odešel roku 1221 na čtvrté celořádové shromáždění v Porciunkule. Byl poslán do malé poustevny, ale brzy představení zjistili, jak je skvělým kazatelem mluvícím

z vnučení Ducha svatého. Stal se významnou osobností své doby. Kazatelem putujícím od města k městu - hlásajícím Boha a usmíření mezi nepřátelskými městy. Čerpal ze svých studií v mládí a z vrozené geniality a také ze svého rozjímání. Bůh sám vnučil, co měl psát - stal se zakladatelem mystické školy teologie - z jeho stylu čerpal sv. Bonaventura. Papež Řehoř IX. jej označil jako: „Archu obou Zákonů a zásobárnu svatých Písem.“

Františkánská liturgie o něm mluví jako: „Fialka pokory, lilie cudnosti, růže Božské lásky.“

Kromě svého zakladatele nemá františkánský řád výraznějšího světce a tak mocného přímluvce v nebi.

*P. Karel Dachovský
kaplan farnosti sv. Antonína v Praze*

Poznámka: je možné si objednat knihu od Ch. Stoddarda „Sv. Antonín z Padovy“ (Kč 33,-) u nakladatelství Řád, Sarrajevská 13, 120 00 Praha 2.

KARDINÁL MEISNER: CHYBÍ ODVAHA MÍT DĚTI

U příležitosti svátku zvěstování Páně vydal kolínský arcibiskup Joachim Meisner toto prohlášení ohledně zabití nenarozených dětí:

Obráz našeho národa se radikálně změnil. Z pyramidy obyvatelstva se stal hřib, to znamená malá základna mladých lidí musí nést převis lidí starých. Stali jsme se umírajícím národem, protože chybí ochota a odvaha mít děti, důvěra v budoucnost, sociální stabilita pro rodiny s dětmi. Jestliže jsou děti pocítovány už jen jako „zátěž“, mít víc dětí je považováno za „asociální“, na děti je v nejlepším případě pohlíženo jako na záruku dodržení generační úmluvy, pak náš postoj k životu už není dobrý. Nepochopení vůči vznikajícímu životu odpovídá stále většímu znehodnocení dohasínajícího života.

Aniž bychom chtěli zdůrazňovat

trest za zabití nenarozeného dítěte, přesto však beztrestnost usmrcení nenarozeného dítěte nutně vyvolává postoj, že s člověkem v zásadě lze volně disponovat. Co platí pro začátek života, prosadí se i pro jeho konec.

V našem právním řádu jsou chráněna práva tím, že za jejich porušování jsou stanoveny tresty. Stane-li se usmrcování nenarozených dětí beztrestným, nutno se na to dívat jako na „zdánlivě“ dovolenou možnost. Proč zabíjení nenarozených dětí má být beztrestné, zatímco zabití narozených dětí musí být potrestáno, na to není odpověď. Klauzule formulovaná ústavním soudem „bездělný, ale protiprávní“ nám moc nepomůže. Právě naopak, dělá zmatek ještě větší. Nemá cenu ani srovnávat hodnoty: pro nenarozené dítě je to rozho-

dování o životě a smrti, zatímco pro matku to může znamenat jen změnu kvality života.

Člověku, ať je jeho světonázorové východisko jakékoliv, jsou dány hodnoty, měřítka a způsoby chování, o kterých nemůže sám rozhodovat. Patří k nim nezpochybnitelná důstojnost člověka, ať je zdravý či nemocný, mladý nebo starý, narozený nebo nenarozený. Stává-li se církev obhájkyň života, pak ne kvůli svým konfesionálním úvahám, ale z povinnosti zastávat se práv člověka, ať je to vhod či nevhod. Je zastánkyň života na základě svého zvláštního povolání, dát hlas němým a vážnost přehlíženým. Že přitom církev bere za slovo zvláště křesťanské politiky, to jí nikdo nebude moci zazlívati.

Der Fels 4/95

NEPLAV S PROUDEM!

Naše doba je v hlubokém stínu vzdálenosti od Boha. Kdo dnes opravdu chce žít z víry, potřebuje náboženské společenství, tak jako větev potřebuje strom. Nemáme-li tuto oporu, je velké nebezpečí, že podlehneme duchu doby a budeme výt s vlky. Najdeme-li u nikoho ohlas víry, pak jsme sami ohlasem bezbožných časů. Tato cesta znamená: mít a užívat, materiální zajištěnost a blahobyť. Nechodme touto širokou cestou! Protože tak bychom se stále víc vzdalovali od Boha. Jdeme „těsnou branou“ a „po úzké cestě“, která vede k životu! Jdeme napřed, pak budou mnozí následovat. Staň se živým údem farního společenství, účastni se „večeřadel modlitby a bratrské lásky“, ke kterým vyzývá Matka Boží. Nemůže-li přijít iniciativa ze strany přetíženého nebo nemocného kněze, ať vyrůstají večeřadla rodinná.

(Informace podává brož. „Pojďte se mnou do večeřadla!“, exp. Středisko MKH, Černochova 7, 772 00 Olomouc.)

Luteráni a Panna Maria

Německá tisková agentura CvM přinesla 1. 6. 95 tuto zajímavou zprávu:

Nějakou dobu to vypadalo, jako by se tento papež unavil. Kolovaly zvěsti o brzkém odstoupení. Zapomeňme na to! Jan Pavel II. překvapuje novou dynamikou a novými iniciativami. Jednou z nich je oznámení před chorvatskou státní i církevní delegací, že by rád ještě jednou navštívil Chorvatsko a kromě jiného nechce vynechat Medžugorje...

Linie papeže je jasná. Silně sází na charisma. Medžugorje není ještě církevně uznané. Ale nikde na světě se tolik nemodlí, tolik nezpovídá jako v Medžugorje. V Medžugorje byl „znovu objeven“ kříž, Medžugorje stojí za poselstvím, aby svět byl uspořádán na mírovém principu. A Medžugorje ukazuje obraz Boha sloužícího, který vyzývá k napodobování.

Papežově postoji odpovídá vývoj v evangelické církvi. Luterští teologové a pastoři v Argentině vyzvali ve společném prohlášení, aby se mariánská zjevení brala vážně. Zprávu

o tom podává švýcarský časopis „Maria heute“. „Bylo by vrcholem nesevdomitosti ignorovat hlas Boha, který mluví ke světu přes Marii, a stavět se k němu zády jenom proto, že svůj hlas nechává slyšet z katolické církve... Pro vedoucí místa luterské církve a pro ostatní křesťanská společenství je naléhavou povinností tato fakta zkoumat a zcela objektivně zaujmout stanovisko.“

U části německého episkopátu a veliké části německého kněžstva existuje tísnivě velká potřeba dohnat tyto postoje. Není vyloučeno, že evangelická společenství katolickou církev v mariánské úctě předběhnou.

Německá katolická církev si bude muset dříve nebo později položit otázku, zda existuje souvislost mezi narušeným vztahem k Panně Marii a katastrofami, které v tomto století přišly na svět ze srdce Evropy. Obáváme se, že tomu tak je. Pak by bylo mariánské obrácení nanejvýš nutné.

Alfons Sarrach,
přel. Ing. Mir. Polepil

Drazí kněží a jáhnové, sestry a bratři!

Pastýřským listem k začátku postní doby jsem vás všechny vyzval k přípravě na setkání se Svatým otcem. Napsal jsem tehdy: „Pro nás i pro něj bude toto setkání povzbuzením ve víře, když se tu setká s živou církví.“ I když známe mnohé svoje slabosti, tentokrát jsme zakusili živé společenství - díky mnohým z vás - při obětavé spolupráci na přípravě papežské návštěvy. Velmi si vážím vaší štědrosti při sbírce, obětavé a vyčerpávající práce organizátorů i modliteb a obětí nabídnutých Pánu za zdar celé akce. Děkuji všem upřímným stojanovským „Pán Bůh zaplat!“.

Někteří se ptáte, jak to bylo s financováním. Podobně jako u jiných státních návštěv stát zaplatil především výdaje na dopravu a bezpečnost, město Olomouc přípravu města na přijetí poutníků a církev zařízení pro liturgické shromáždění. Vaše dary a sbírky v arcidiecézi vynesly přes 6 milionů korun. Zatím ještě něco chybí do zaplacení všech nákladů, ale věřím, že s pomocí Boží a Vaší štědrosti nám nezůstanou dluhy. I toto je svědectvím životaschopnosti naší církve.

Když jsem Svatého otce vítal v Olomouci, řekl jsem: „Očekáváme od Vás povzbuzení ve víře. A přes svou slabost bychom zase byli rádi my povzbuzením pro Vás.“ Všichni, kteří jste měli možnost vidět Svatého otce zblízka, všimli jste si, že je u nás spokojený. I já mohu dosvědčit, že měl radost. Zvláště hluboce prožíval setkání s mládeží na Svatém Kopečku. O tomto setkání mluvil Svatý otec s každým, připomínal je i v Polsku, a tam dokonce prohlásil, že to nezapomene do smrti. Ještě při nástupu do letadla v Mošnově opakoval skandování mladých: „Otče, Svatý Kopeček, plný je tvých oveček.“ Podobně i při generální audienzi v Římě mluvil s velkým uznáním o tomto setkání. Co tam bylo tak veliké? Láska, která ovládla mladá srdce, dovedla být vynalézavá a spontánní, živá a zároveň ukázněná, protože byla spojena s úctou. Ta otevřená srdce dovedla papeži pozorně naslouchat a on úžasně naslouchal jim. Nešlo o formality či laciné úsměvy. Papež byl náročný, když se ptal: „Drazí chlapci a děvčata, dokážete klást Boha na první místo? Připravujete mu místo ve svých srdcích? Dokážete poznat jeho všemohoucnost v kráse stvořených věcí? Milujete ho z celého srdce svého, ze vší mysli své a ze vší síly své?“ Mladí bouřlivě slibovali. V té chvíli mi jezdil mráz po zádech a já se tiše modlil: Pane, pomoz jim, aby to byla pravda! Zároveň jsem cítil, že můžeme být na mnohé naše mladé hrdí. Důvodem k mému optimismu není jen atmosféra nadšení mladých, ale mnohá

konkrétní rozhodnutí. V mé kapli leží na oltáři už řada osobních dopisů, v nichž mladí vyjadřují své rozhodnutí zachovat mravní čistotu a přinést si do manželství poklad panenství či panictví a nikdy neužívat drogy. Zároveň prosí o mou modlitbu za jejich vytrvalost. Dnes nabízím tuto možnost všem mladým arcidiecéze. I to může být cesta uskutečňování slibů daných papeži.

Všichni jsme spokojeni a vděční za radost a nadšení těchto velkých dnů. Jaký užitek přinesou tyto dny pro budoucnost, bude velmi záležet na každém z nás. Zdá se mi, že je třeba mít na paměti slova Svatého otce, která řekl před odletem na Mošnovském letišti jako svůj odkaz: „**Budte vždy na výši evangelia!** Jde o závazek, který musí proniknout do všech oblastí veřejného i soukromého života, počínaje rodinou, první buňkou společnosti: jediné s pomocí duchovně bohatých rodin, vnitřně sjednocených a věrných mravním hodnotám, je možné dát vznik obrodě společnosti a prohloubit ji.

Budte hrdí na to, že jste křesťany! Patřit k církvi neznamena být občany druhé kategorie, ani členy nějaké organizace. Být křesťanem znamená chtít změnit nejen vlastní život, ale i prostředí v němž žijeme, a to ve světle evangelia. Křesťan si má být též vědom, že je osobně povolán k budování stále spravedlivější a více bratrské společnosti zde na zemi, v očekávání toho, že budou nastolena „nová nebesa“ a „nová země“, které Bůh připravuje pro své vyvolené.

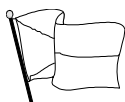
Církev si je vědoma, že musí spolupracovat i na společenském pokroku ve světě, v němž žije a působí. Mějte na zřeteli odpovědnost, kterou vám církev svěřuje a kterou vám papež připomíná. Takové poselství nezůstane bez odezvy ani u těch, kteří se nehlásí do církevního společenství, ale kterým leží na srdci opravdové hodnoty, které činí život velikým a pro něž stojí za to žít.“

Svatý otec velmi hodnotil Vaši obětavost, kterou bylo vidět, i přes špatné počasí, na tak hojně účasti na kanonizační mši svaté. Věřím, že když se stejnou obětavostí a nasazením budeme uskutečňovat jeho odkaz, dočkáme se požehnaných plodů.

Ještě jednou děkuji každému z Vás za jakýkoliv příspěvek ke zdárnému průběhu návštěvy Svatého otce a všechny zvu ke společné snaze uskutečnit papežův odkaz.

S vděčností i nadějí každému z Vás ze srdce žehná

arcibiskup Jan

ARCIBISKUP Z MANILY V PRAZE

Praha: Dne 25. 5. přiletěl do Prahy přes Bangkok arcibiskup z Manily (Filipíny) Jaime Sin. Odpoledne v 15,30 hod. ho v doprovodu kardinála Miloslava Vlka přijal prezident Václav Havel a v 18 hod. sloužil mši sv. v kostele sv. Havla.

V pátek 26. 5. v 8 hod. celebroul mši sv. v kostele sv. Benedikta u Karmelitek. V sobotu 27. 5. v 15 hod. vyšlo z Týnského chrámu procesí k Pražskému Jezulátku; v 17 hod. pro 70 filipínských poutníků sloužil mši u Pražského Jezulátka. V neděli 28. 5. v 10,30 hod. s pražským světícím biskupem Fr. Lobkowiczem sloužil mši sv. u Pražského Jezulátka.

Kardinál Sin navštívil během svého pobytu Kroměříž, Olomouc, Velehrad, Svátý Kopeček, Hostýn, brněnský Špilberk, sklárnu Tašice, Nižbor a hrad Karlštejn.

V pondělí 29. 5. sloužil mši u sv. Josefa na Malé Straně, ve 13 hod. byl přijat ministrem školství Ivanem Filipem; v 18 hod. odletěl z Prahy.

V jeho doprovodu je majitel významného filipínského deníku Inguire Jose Apostol, paní C. L. Lazaro, jediná držitelka ceny Grammy na Filipínách. Filipínská televize chce během pobytu natočit hodinový film o České republice.

PREZIDENT PŘIJAL KARDINÁLA

Praha: Kardinála Jaime Sina (Filipíny) přijal včera prezident České republiky Václav Havel, kterému tak filipínský kardinál oplatil návštěvu, kterou v jeho rezidenci český prezident vykonal během své návštěvy Filipín začátkem letošního roku. Na Pražský hrad filipínského hosta doprovázel pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk.

Při rozhovoru s prezidentem Havlem hovořil kardinál Sin o vztazích mezi církví a státem ve své vlasti, které jsou založeny na americkém principu vzájemné nezávislosti a partnerské spolupráce. Prezident Havel se zmínil o naší fázi hledání budoucího vztahu státu a církve, který bude odpovídat jak historickým souvislostem, tak i mezinárodním konvencím platným v demokratických zemích světa. Prezident rovněž vysoce hodnotil přínos kardinála Sina v oblasti hospodářské etiky a společně konstatovali důležitost duchovního rozměru v životě společnosti.

Po té si manilský arcibiskup prohlédl reprezentační prostory Pražského hradu.

MORAVSKÁ MŠE S ÚČASTÍ BULHARSKÉHO BISKUPA

Praha: Sofijský a briulitavský biskup Msgre Christo Projkov z Bulharska koncebroval v sobotu při svěcení sales. kostela Panny Marie Pomocnice křesťanů v Brně - Žabovřeskách mši a v neděli v Brně v chrámu Panny Marie Nanebevzaté u jezuitů 28. května 1995 v 11.00 hodin.

Při slavné liturgii, sloužené v původním cyrilometodějském obřadu, koncebroval P. Petr Němec SDB, který v současnosti působí v bulharském Kazanlaku a P. Ludvík Šťastný, tajemník biskupského vikariátu v Praze. Liturgické zpěvy přednesl Moravský cherubínský sbor - Proglas.

Biskup Projkov, který přijal biskupské svěcení loni z rukou papeže, je biskupem východního obřadu v Bulharsku a zodpovídá za činnost kněží salesiánského řádu z České republiky, kteří v Bulharsku působí v evangelizační službě.

KE SVĚTOVÉMU DNI SĎELOVACÍCH PROSTŘEDKŮ

Praha: Papež Pavel VI. zavedl v roce 1967 tento světový den médií. V lednu 1995 bylo uveřejněno poselství Jana Pavla II. Protože letos si připomínáme vynalezení filmu před 100 lety, zabývá se papež hlavně jeho problémy a poukazuje na význam náboženské filmové tvorby. I Papežská rada pro sdělovací prostředky usiluje letos o to, aby biskupové, kteří mají na starosti média, věnovali těmto otázkám pozornost.

Film vedl k založení Papežské rady pro média. Jedním z iniciátorů byl pozdější papež Pavel VI., neboť jako syn novináře kardinál Montini věděl, že církev musí něco udělat pro to, aby křesťané uměli odpovědně pracovat se sdělovacími prostředky. Už Pius XII. ustanovil roku 1948 komisi, která měla vydat směrnice pro náboženskou filmovou produkci. V roce 1954 k tomu přibýly otázky rozhlasu a televize. Dnešní název Papežská rada pro sdělovací prostředky pochází z roku 1988 od Jana Pavla II. Pracuje v paláci San Carlo vedle dómu sv. Petra. Je to vlastně centrála katolických aktivit v médiích.

Biskupové celého světa se zde setkávají s vatikánskými spolupracovníky, aby hovořili o problémech a možnostech své práce. V přízemí paláce je konferenční sál, který dříve sloužil jako kaple bývalé nemocnice. Dnes se používá i jako kinosál.

Některé filmy přichází shlédnout i Jan Pavel II. V budově je umístěn filmový archiv se 4500 dokumentárních a hraných snímků.

Z roku 1896 pochází film o Lvu

XIII., z roku 1943 film o Piu XII. (2 1/2 hod.).

Český překlad poselství Jana Pavla II. k letošnímu Světovému dni sdělovacích prostředků vydal sekretariát České biskupské konference.

ZAHÁJENÍ VÝSTAVY

Valtice: Za přítomnosti zástupců ministerstva zemědělství, ministerstva kultury a dalších celostátních i regionálních institucí byla ve čtvrtek 25. května v Národním zemědělském muzeu ve Valticích slavnostně otevřena výstava s názvem „Valtice a řád Milosrdných bratří“.

Výstava pojednává o historii řádu, ukazuje četné staré lékařské nástroje, zařízení historické lékárny i kopie listů ze vzácného herbáře. Výstava, kterou při vernisáži požehnal provinciál Milosrdných bratří P. Stanislav Fiala, je otevřena od května do října denně mimo pondělí v době od 8 do 16 hodin.

ANTIOCHIA

Praha: Bohoslovci z pražského a olomouckého semináře zvou všechnu mládež od patnácti let na misie „ANTIOCHIA“. Jedná se o čtrnáctidenní pobyt v jednom ze čtyř turnusů během července a srpna ve famosti, kde není mnoho věřících a ani kněz. Toto místo vždy vybírá náš biskup, který jako hlavní pastýř nás provází svým požehnáním. Během pobytu se bydlí na faře, na programu pro každý den je modlitba, duchovní tématko, bohoslužba a co největší zapojení se do života místních „domorodců“. To se děje hraním si s dětmi, návštěvou nemocných a starých lidí a příložením ruky k dílu tam, kde je potřeba. Samozřejmě, že zbude čas i na koupání, legraci a nějaký ten výlet.

Protože misie jsou všude tam, kde jsou potřeba misionáři, nabízí se hned tři kontaktní adresy, a to na Moravu: Petr Bulvas, AKS, Žerotínovo nám. 2, 772 00 Olomouc. Na Sev. Čechy: Rudolf Řepka, tamtéž... Na Vých. Čechy: Jiří Šlégr, AKS, Thákurova 3, Praha 6-Dejvice, tel.: 02-3315419.

V přiložené nabídce knih Vám nabídneme velmi zajímavou publikaci

KATOLICKÁ ROČENKA 95.

Na str. 110 došlo k mylné informaci: **odpovědným pracovníkem - knězem je P. RNDr. Jaroslav MACOUN CSc, Jestřebí č. 90, PSČ 471 61.** Toto jméno si tedy napište místo jména P. Ing. Weigela.

-jv-

RUSKO - KATYŇ

Minsk: Polský primas kardinál Jozef Glemp povede v ruské Katyni ekumenickou bohoslužbu spojenou s posvěcením základního kamene pro nový hřbitov polských obětí stalinismu. Sovětské vedení přiznalo teprve na konci vlády Michaila Gorbačova, že Stalin dal 1940/41 zavraždit 15.000 internovaných polských důstojníků. V Katyni u Smolenska bylo 4.000 z nich naházeno do společného hrobu. Nyní tam má být zřízen hřbitov s pamětní deskou.

Ekumenické bohoslužby 4. června se zúčastní polský prezident Lech Walesa, předseda vlády Jozef Oleksy a duchovní více církví. Očekávají se zástupci ruské pravoslavné církve, evangelické církve a polské židovské obce. Jak sdělila prezidentská kancelář ve Varšavě, přijede pravděpodobně i ruský prezident Boris Jelcin.

OHLASY V POLSKU

Varšava: Slova papeže Jana Pavla II. během jeho návštěvy ve vlasti vyvolala polemické ohlasy. Předseda vlády Jozef Oleksy odmítl v televizi papežovu kritiku, že v Polsku se vyskytují „formy nesnášenlivosti vůči věřícím“. Tento výrok označil Oleksy „za nepřípustné zevšeobecnění“, které se opírá o náhodná pozorování. Vláda se tím necítí dotčena.

Zástupci katolických opozičních stran naproti tomu prohlásili, že slova Jana Pavla II. jsou namířena proti vládnoucí postkomunistické „alianci demokratické levice“ a potvrdili, že jev nesnášenlivosti proti katolíkům existuje.

NALÉHAVÁ VÝZVA O POMOC

Záhřeb: Biskup z Banja Luky Franjo Komarica, který drží hladovku, se obrátil s naléhavou výzvou o pomoc na chorvatského prezidenta Franjo Tudžmana. „Prosím Vás o pomoc, zbývá nám už jen málo dnů.“

Kolem 80 tisíc Chorvatů v oblasti Banja Luky postrádá politické vedení a tím jakoukoli ochranu. Přes 55 tisíc Chorvatů toto území opustilo. Pouze katolická církev se stará „o utlačené nesrbské obyvatelstvo“ v krajině, píše biskup.

Znovu Komarica upozorňuje na systematické pronásledování Chorvatů a na ničení zejména katolických budov. Zdůrazňuje právo Chorvatů na uchování identity, náboženství, jazyka a vlasti. Píše doslova: „Naléhavě potřebujeme konkrétní účinnou pomoc, protože jsou pošlapávána naše lidská a občanská práva, i naše svoboda.“

Komarica drží od středy minulého týdne hladovku a bude požívat

jen vodu a chléb tak dlouho, dokud mezinárodní společenství nepřijde regionu Banja Luka na pomoc.

Biskupská konference Slovinska kritizovala ve svém prohlášení nelidské pronásledování obyvatel v Banja Luce ze strany Srbů. Tím chtějí vyjádřit solidaritu s postiženými a biskupem Franjo Komaricou.

UKRAJINA - JUBILEA SJEDNOCENÍ

Lvov: Při celonárodní pouti řecko-katolické církve je dnes Ukrajina zasvěcena Matce Boží. Slavnosti na poutním místě Zarvanica zahajují závěrečné oslavy 400letého výročí Brestské unie a 350letého výročí Užhorodské unie. Pouti se zúčastní i hlava uniatské církve na Ukrajině Lvovský kardinál Miroslav Ivan Lubačivskij. Papežským legátem je záhřebský kardinál Franjo Kuharič.

CCEE BLAHOPŘÁLO PAPEŽI K NAROZENINÁM

Vatikan: Ve středu 17. května předal pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk papeži Janu Pavlu II. blahopřání k jeho 75. narozeninám, jehož text zní:

Svatý otče,
my, členové Rady evropských biskupských konferencí (CCEE), kteří jsme se sešli na plenárním zasedání ve městě svatého Františka, Vám chceme u příležitosti Vašich 75. narozenin s hlubokou radostí vyjádřit přání všeho nejlepšího spojené s našimi modlitbami jako svědectví naší lásky a věrnosti Vám, který jste po 17 let, jako nástupce Petřův, bez přestání utvrzoval své bratry ve víře.

Jsme si jisti, že naše modlitby a blahopřání jsou ozvěnou hlasu všeho Božího lidu našich církví v Evropě, a především mladých, kteří Vám leží zcela zvláště na srdci.

Dalším darem, který Vám chceme věnovat, je zkušenost afektivní a efektivní koležiality a společenství s Vámi, které jsme zažili v těchto dnech. Navazuje na kroky smíření, které jsme v předchozích dnech udělali s bratry z Konference křesťanských církví (KEK) s vědomím toho, že jednota mezi křesťany je jedním z Vašich velkých snů.

Sdíleme s Vámi úzkost a bolest kvůli dramatickým ranám, v nichž žijí mnozí naši bratři v Evropě.

Osvícení Vaší prorockou moudrostí, s vděčností se připravujeme na slavení nového tisíciletí vykoupeného světa a modlíme se k Věčnému Otci za zdraví, odvahu a útěchu pro Vás, abyste i nadále vedl Boží lid.

Vaši bratři v Kristu Zmrtvýchvstalém

Assisi, 16. května 1995

PAPEŽ V KONGRESU

USA: Při své cestě do Ameriky má papež Jan Pavel II. mluvit před oběma komorami Kongresu. Požadují to ve společném dopise předaném mluvčímu Kongresu zástupci politických stran.

SVĚCENÍ ANGLIKÁNSKÝCH BISKUPŮ

Londýn: Dva ženatí anglikánští biskupové, kteří jsou již v důchodu, budou co nejdříve vysvěceni na katolické kněze. Prohlásil to biskup z Plymouth Christopher Bout. Vatikan dal souhlas k vysvěcení obou konvertitů.

MOŽNÉ ODSTOUPENÍ

Vídeň: Kardinál Hans Hermann Groer odmítl sdělit podrobnosti o své soukromé návštěvě u papeže Jana Pavla II. 23. května. Po svém návratu do Vídně řekl, že je pravděpodobné, že papež přijme jeho žádost o odstoupení. Sám o tom však nic neví.

UKONČENÍ HLADOVKY

Bosna: Biskup z Banja Luky Franjo Komarica ukončil hladovku. Chtěl jí upoutat pozornost světové veřejnosti na problémy své diecéze. Srbský pravoslavný biskup ho navštívil a ujistil ho, že jeho církev stojí za ním.

PAPEŽOVO VAROVÁNÍ

Vatikan: Papež Jan Pavel II. důrazně varoval na základě vyhodnocené situace v Bosně před použitím násilí. Žádná jeho forma nemůže řešit konflikty mezi lidmi a národy, jak prohlásil 29. 5. při audienci pro členy mezinárodního katolického mírového hnutí PAX CHRISTI. Papež zdůraznil, že naše společnost musí bdít, chce-li zabránit návratu totalitní ideologie.

V další výzvě papež žádal, aby všechny národy zajistily dodržování úmluvy OSN o atomových zbraních. Jen tak je možno podle papežova přesvědčení vytvořit mezinárodní řád, který zajistí bezpečnost všem. Papež žádal okamžité zastavení výroby min. Ještě roky po skončení válečného konfliktu ohrožují výbuchy min zvláště civilní obyvatelstvo.

Problémy kolem kanonizace Jana Sarkandra mají - jak ukazují dopisy a rozhovory s velkým počtem osob, pramen v neznalosti této velké postavy: proto tolik lidí doslova „naletělo“ propagandě médií, která jsou dnes většinou v rukou ateistů.

Doporučujeme Vám proto: objednejte si a přečtěte si: SBORNÍK K SVATOŘEČENÍ: KNĚZ A MUČEDNÍK JAN SARKANDER (viz příložená nabídka).

Nyní jsme právě dostali dotisk staršího výborového díla prof. Bohumila Zlámalá: BLAHOŠLAVENÝ JAN SARKANDER (136 str., barev. obr. příl., jen 15,- Kč. -jv-

Neoznačené zprávy na této dvoustraně: TISK ČBK Praha, P. Miloslav Fiala, Daria Kalcovská, Lucie Moravcová.

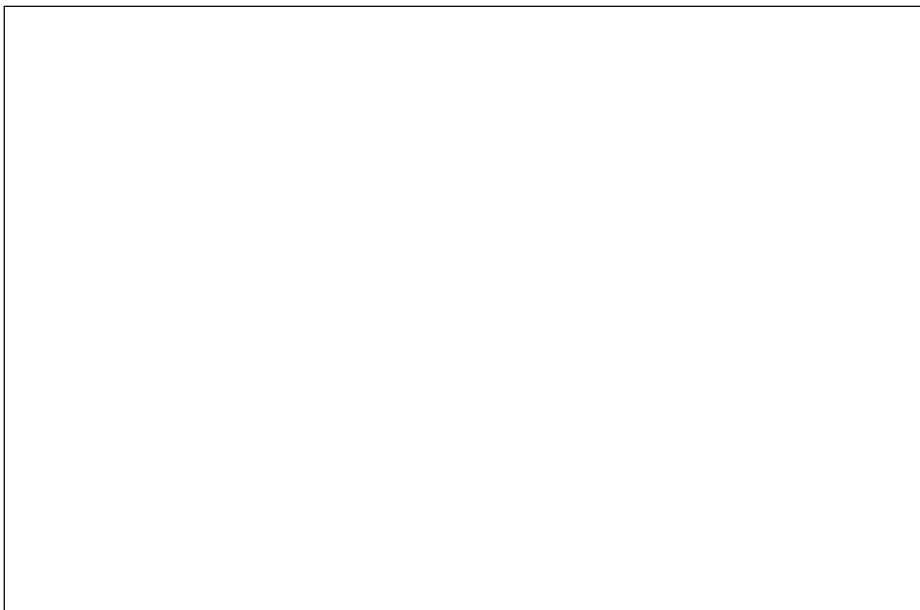
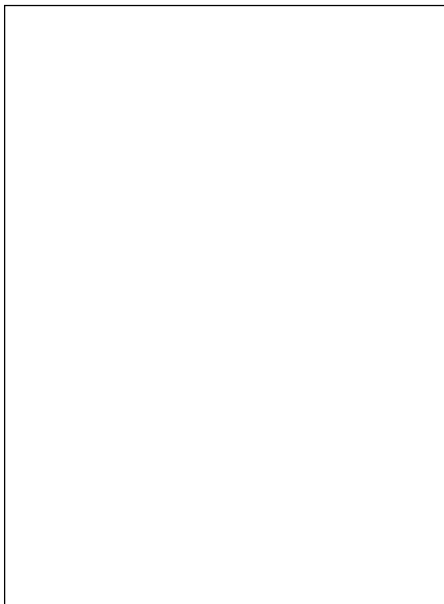

Chvála svatého Jana Sarkandra

Vydala Metropolitní kapitula u sv. Václava v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc, cena 73,- Kč.

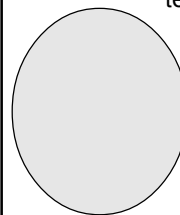
Kniha je sbírkou grafických listů - linoritů **Zdirada J. K. Čecha**, které čtenářům umocňují psané slovo - texty Karla Schulze (Jan Sarkander), Jana Dokulila (Blahoslavený Jan Sarkander), Ivana Slavíka (... kdo mlčí), Františka D. Mertha (Poutník), Jaroslava Mazáče (V olomoucké Sarkandrovce), Josefa Veselého (Blahoslavenému Janu Sarkandrovci) a Rudolfa Závodného (Příjď). Texty jsou pak doplněny znaky, ilustracemi a další výzdobou.

Tato kniha patří mezi výjimečná bibliofilská díla. Objednat si ji můžete na adrese: Matice cyrilometodějská s.r.o., Dolní nám. 24, PSČ 771 00, Olomouc.

MARTA VONDRÁKOVÁ
**KŘEŠŤANSKÁ CESTOVNÍ
KANCELÁŘ - MISIE**

Masarykovo nám. 46
751 03 BRODEK u Př.
tel./fax. 0641/941 80

z důvodu
velkého zájmu
obsazujeme další
autobusy na poutní zájezdy:

**LURDY
PŘES ŽENEVU
A MONTE CARLO**

**V ceně ubytování v hotelu po
2 noci s polopenzí, bohatý du-
chovní program.**

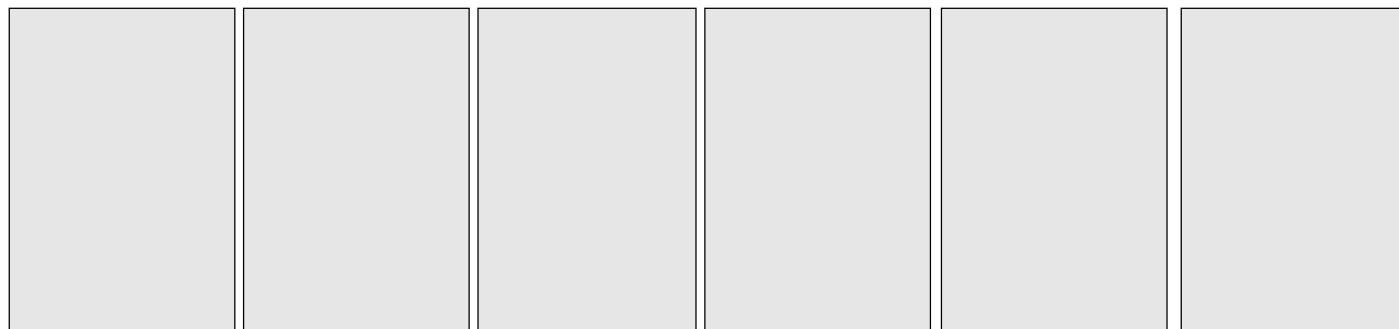
Termín: 26. 7. - 1. 8. 1995.

Cena: 3395 Kč + 350 fr. fr.

Program: v Lurdech prohlídka baziliky Neposkvrněného početí, Růžencové baziliky, krypty, podzemní baziliky Pia X., křížová cesta, mše u jeskyně, návštěva míst, kde žila sv. Bernadeta, Le Cachat, Bartrés, mlýn. Monaco - koupání u moře, Ženeva - prohlídka několika ze čtyř známých muzeí, katedrála Sv. Petra, hodiny z květin, památník reformace. Denně mše svatá. V Lurdech koupání v zázračné vodě u jeskyně.

**DOPRAVA V KLIMATIZOVA-
NÉM AUTOBUSE,
V KAŽDÉM AUTOBUSE
VŽDY KATOLICKÝ KNĚZ.**

Řím - Florencie - Assisi, 19. - 25. 6. 1995,
4500,- Kč, 4x nocleh, 4x polopenze, poj. lé-
čebných výloh, luxusní autokar, CK Miklas,
Pešínova 21, Prostějov, tel. 0508 23026.

Matice cyrilometodějská s. r. o. vydala jako upomínku na svatořečení Jana Sarkandra a paní Zdislavy z Lemberka šest barevných obrázků, každý o rozměrech cca 7 x 10 cm (cena pouze 6,- Kč za celý soubor). Objednat si je můžete opět na adrese: Matice cyrilometodějská s.r.o., Dolní ná-

městí 24, Olomouc, PSČ 771 00. Vzhledem k nedávnému zvýšení poštovního Vám doporučujeme využít nabídku knih a kazet (viz vkládaná příloha do dnešního čísla Světla) a objednat si více titulů najednou. Objednávku můžete také zaslat souhrnně za celé Vaše společenství.

Apoštolská exhorta „Marialis cultus“ papeže Pavla VI.

A když prohlubovali učení o Duchu - Utěšiteli, poznali, že z něho jako z pramene vyplynula plnost milosti (Lk 1,28) a bohatství darů, které ji ozdobily. Proto připisují Duchu víru, naději a lásku, které oživovaly její srdce, sílu, která ji utvrzovala v zachování vůle Boží, statečnost, která ji posilovala pod křížem⁸¹, všimli si také v Mariině chvalozpěvu (Lk 1,46-55) zvláštního vnuknutí Ducha, který mluvil kdysi skrze proroky⁸².

A když konečně pozorovali Ježíšovu Matku ve večeřadle, kde Duch svatý sestoupil na rodící se církev (viz Sk 1,12-14; 2,1-4), obohatili staré téma o vztahu Marie k církvi novými poznatky⁸³, prosili, aby jim Duch svatý dal na přímluvu Panny schopnost zrodit Krista ve vlastním nitru, jak to dosvědčuje svatý Hildefons v jedné významuplné a vroucí modlitbě: „Prosím tě, prosím, svatá Panno, abych měl Ježíše z téhož Ducha, z něhož jsi ho porodila ty. Nechť má duše přijme Ježíše od téhož Ducha, z něhož jej počalo tvé tělo. (...) Ať miluji Ježíše v tomtéž Duchu,

v němž ty se mu klaníš jako Pánu a patříš na něho jako na Syna⁸⁴.

27. Někdy se tvrdí, že mnohé texty moderní zbožnosti nepodávají v plném rozsahu nauku o Duchu svatém. Ověřit toto tvrzení a zvážit jeho důsledky je úkolem vědeckého bádání. Naším úmyslem je povzbudit všechny, především duchovní pastýře a teology, aby hlouběji a důkladněji probádali činnost Ducha svatého v dějinách spásy a přičinili se o to, aby náboženské knihy a modlitby ozřejmily lépe jeho životodárné působení. Z těchto studií vynikne zvlášť tajemný vztah mezi Duchem Božím a nazaretskou Pannou i jejich společné působení v církvi; a hlubší pochopení těchto věroučných pravd povede k intenzivněji prožívané zbožnosti.

♦ ♦ ♦

Poznámky:

⁸¹ Viz Pavel Diákon, Homilia I, In Assumptione B. Mariae Virginis: PL 95, 1567; De Assumptione sanctae Mariae Virginis, homilie připisovaná Paschasii Radbertovi, č. 31, 42, 57, 83; vyd. A. Rip-

berger ve „Spicilegium Friburgense“, č. 9, 1962, str. 72, 76, 84, 96-97; Eadmer Canterbury, De excellentia Virginis Mariae, kap. IV-V: PL 159, 562-567; Sv. Bernard, In laudibus Virginis Matris, Homilia IV, 3: Sancti Bernardi Opera, vyd. J. Leclercq - H. Rochais, IV, Romae 1966, str. 49-50.

⁸² Viz Origenes, In Lucam Homilia VII, 3: PG 13, 1817; S Ch 87, str. 156; Sv. Cyril Alexandrijský, Commentarius in Aggaeum prophetam, kap. XIX: PG 71, 1060; Sv. Ambrož, De fide IV, 9, 113-114; CSEL 78, str. 197-198; Expositio evangelii secundum Lucam II, 23 a 27-28: CSEL 32, IV, str. 53-54 a 55-56; Severián Kabalský, In mundi creationem oratio VI, 10: PG 56, 497-498; Antipater Bostrenský, Homilia in Sanctissimae Deiparae Annuntiationem, 16: PG 85, 1785.

⁸³ Eadmer Canterbury, De excellentia Virginis Mariae, kap. VII: PL 159, 571; Sv. Amedeus Lausanský, De Maria Virginea Matre, Homilia VII: PL 188, 1337; S Ch, 72, str. 184.

⁸⁴ De virginitate perpetua sanctae Mariae, kap. XII: PL 96, 106.

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Viček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc; telefon a fax 068/52 228 03. Registrační značka OL 51. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: Agentúra Lux, Distribúcia tlače, Zvonová 21, 969 01 Banská Štiavnica; podávanie novinových zásielok povolené SP, š. p. ZsRP Bratislava, č.j. 3228-OPP zo dňa 27. 12. 1994.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.